

Øyvind Froland
Oselia 25
4820 Froland

Deres ref.:

Vår ref.: 2026-04-180/V3

Dato: 12.02.2026

Prøvesvar til innsendelse mottatt 07.01.2026

Art: Elg

Lokalitet: Froland kommune

Sykdomshistorie: Elgkalv funnet død, svært liten. Mulig skade i frambein.

Obduksjonsrapport:

En elgkalv ble mottatt frossen, 06.01.26, lagt til tining og obdusert 12.01.26.

Kalven var avmagret, uten synlig fett rundt hjerte og indre organer, og med gelatinøs omdanning av fett i ledd. Dødsstivheten var gått tilbake, og det forelå moderate forråtnelsesforandringer (kadaverose). Det ble ikke sett noen synlige ytre skader eller parasitter. Midt på pipa på venstre frambein var det en ca. 4 cm lang hevelse bestående av fast beinvev (kallusdannelse), uten reaksjon i omkringliggende bindevev. I leveren ble det funnet en liten (ca. 1 cm) multicystisk struktur omgitt av bindevev (parasittknote). Vommen var velfylt med grågrønt, relativt fast innhold med synlige planterester og bark/strå. Slimhinnepapillene i vom og formager var noe mindre enn vanlig. Løpen inneholdt en liten mengde av gulbrunt materiale. Tynntarmene var relativt rikelig fylt med grønnbrunt innhold som ble gradvis fastere bakover i tarmen. Det var perledannelse i bakre del av tykktarmen. Det ble ikke funnet synlige parasitter i tarminnholdet.

Ved mikroskopisk undersøkelse av vevssnitt ble det funnet flere rundormer mellom hjernehinne rundt hjernen og lillehjernen. I hjernehinne sås også væskeutsivning (ødem) og mild infiltrasjon av betennelsesceller. Den multicystiske strukturen i leveren besto av flere væskefylte rom av varierende størrelse, kledd av et tynt epitel og adskilt av rikelig bindevev. Den langvarige tiningprosessen hadde medført celleforandringer som vanskeliggjorde detaljert vurdering av indre organer generelt.

Bakteriologisk undersøkelse av lunge og milt viste kun vekst av en uspesifikk blandingsflora i lungene. Parasittologisk undersøkelse av avføring påviste egg fra bendelormen *Moniezia benedeni* og rundormer (Strongylider).

Diagnoser:

Avmagring (kakeksi)

Hjernehinne-betennelse forårsaket av parasitter

Eldre, avhelet benbrudd på venstre frambeinspipa.

Påvist egg fra bendelormen *Moniezia benedeni* og rundormer (Strongylider) i avføringen

Kommentar:

Elgkalven var sterkt avmagret til tross for godt med innhold i vom og tarm. Dette tyder på en langvarig negativ energibalanse. Den avhelede frakturen i det ene frambeinet kan ha påvirket både bevegelighet og tilvekst tidligere i livet. Det ble ikke påvist alvorlig parasittbelastning i magetarmkanalen, men i hjernehinne ble det funnet tallrike nematoder. En slik infeksjon kan ha påvirket dyret, og kan dermed ha bidratt til dårlig tilvekst og avmagring. Vi mistenker at parasittene i hjernehinne er en form for hjernemark, men etter vår erfaring er det uvanlig at elgens hjernemark blir funnet i selveste hjernen. Vi er derfor ikke sikre på hvilke parasitter dette er og vil undersøke det videre.

Avmagring og svekket allmenntilstand fremstår som de mest sannsynlige hovedårsakene til at kalven døde, selv om den utløsende årsaken til den langvarige energibalansen ikke kan fastslås sikkert. Parasittinfeksjonen i hjernehinne og beinbruddet har sannsynligvis medvirket.

Opplysninger om usikkerhet i kvantitative resultater kan fås ved å ta kontakt med laboratoriet. Resultatene gjelder kun for prøvene i svaret og for prøvene slik de ble mottatt. Svaret må ikke gjengis i utdrag uten skriftlig godkjenning.

Med hilsen

Anna Bergfeldt
Forsker, veterinær
E-post: anbe@vetinst.no

Knut Madslie
Seniorforsker, fagansvarlig vilthelse
E-post: knut.madslie@vetinst.no

DETTE DOKUMENTET ER ELEKTRONISK GODKJENT

Opplysninger om usikkerhet i kvantitative resultater kan fås ved å ta kontakt med laboratoriet. Resultatene gjelder kun for prøvene i svaret og for prøvene slik de ble mottatt. Svaret må ikke gjengis i utdrag uten skriftlig godkjenning.